

המלכת רחבעם ובקשת העם מלכים א' פרק י"ב, פסוקים א'-ה'

רקע למורה:

ירבעם בן נבט, נקרא לחזור ממצרים ולהגיע לשכם, שם התקיימה המלכת רחבעם בן שלמה.

ירבעם ניהל מול רחבעם מאבק בשם העם.

העם ביקש מרחבעם להקל מעול המיסים הכבד ששלמה אביו הטיל: "אֲבִיךָ הִקְשָׁה אֶת עַלְנוּ וְאֶתָּה עֲתָה הִקַּל מֵעֲבֹדֶת אֲבִיךָ הִקְשָׁה וּמַעַלּוֹ הַכָּבֵד אֲשֶׁר נָתַן עָלֵינוּ וְנַעֲבֹדְךָ."

אחרי ששמע את טענת העם, רחבעם שלח אותם והורה להם לשוב בעוד שלושה ימים כדי לשמוע את החלטתו.

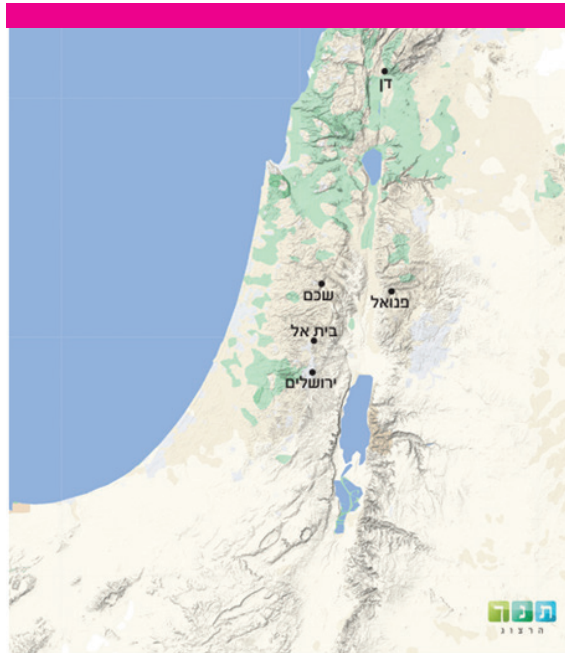
בהתנהגות העם בטקס ההכתרה ישנם שני רמזים לכך שהעם איים על רחבעם במרד:

1. מיקום טקס ההכתרה

התאספות העם בשכם השוכנת בנחלת אפרים, ולא בירושלים, שהייתה בירת ממלכת שלמה אשר בנחלת יהודה, יכולה להיות רמז לכך שהעם לא קיבל את רחבעם למלך באופן מיידי (כתוצאה מהקשיים שנערמו עליהם בימי מלכות שלמה), ואם רחבעם לא ייענה לדרישותיו, הוא עלול למרוד בו.

לשם ההשוואה, נשים לב כי בפרק א' קראנו על המלכת שלמה המלך שהתרחשה בעיר הבירה ירושלים שבנחלת שבט יהודה:

לג. וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ לְהֵם קַחוּ עִמָּכֶם אֶת עֲבָדֵי אֲדֹנֵיכֶם וְהִרְכַּבְתֶּם אֶת שְׁלֹמֹה בְּנִי עַל הַפָּרְדֵּה אֲשֶׁר לִי וְהוֹרְדְתֶם אֹתוֹ אֶל גִּחֹן.

2. הקריאה לירבעם

רמז נוסף לכוונת העם להתנגד למלכות רחבעם, אפשר לראות בהזמנתם את ירבעם בן נבט לטקס ההמלכה בשכם. ירבעם הוא אדם שהיה בעבר בעל תפקיד בכיר, מרד במלך שלמה וברח למצרים. ייתכן שלידיעת העם הגיע דבר נבואת אחיה השילוני שהבטיח לירבעם שימלוך תחת שלמה על עשרה שבטים (מלכים א' י"א, כ"ו-כ"ט, מ').

הצעות ללמידה:

רמזים למרד - עיון במפה - מיקום טקס ההכתרה

נקרא פסוקים א'-ה' בפרק י"ב.

לאחר מותו של שלמה, היורש שלו - רחבעם בנו - היה אמור למלוך תחתיו באופן טבעי. אולם טקס ההכתרה החגיגי של המלך החדש קיבל תפנית מעניינת: במקום להכתיר את רחבעם כמלך בירושלים עיר הבירה הטקס התקיים בשכם, ובמקום לקבל את מלכותו ללא עוררין משתתפי הטקס הציבו לו תנאי.

התלמידים ילמדו את הפסוקים בדגש על כוונה אפשרית של העם למרוד ברחבעם בעקבות שני הרמזים הנזכרים לעיל. זו הזדמנות לזהות את העיר שכם על המפה ביחס לירושלים, כהכנה למפה המתארת את פילוג המלוכה, שתהיה בסיס ללמידה ביחידות הבאות.

תוכלו למצוא את דף העבודה לתלמידים בקובץ המצורף.